

Muistio

31.5.2022

VN/4507/2021
VN/4507/2021-MMM-151

MUISTIO – Maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman (MISU) työryhmän 14. kokous

Aika: tiistai 31.5.2022 klo 09.15-11.45

Paikka: Apaja/Teams

Läsnä: Heikki Granholm (pj), MMM
Tatu Torniainen, MMM
Johanna Vanhatalo, MMM
Satu Rantala, MMM (10.44 asti)
Tuomo Kalliokoski, YM
Petri Hirvonen, TEM (11.31 asti)
Riikka Knaapi, MMM 10.56 asti)
Joel Järvinen (siht.), MMM
Anna Salminen (siht.), MMM
Sofia Vikfors (siht.), Luke
Tia-Maria Virtanen (siht.), MMM

Kutsutut asiantuntijat:

Paula Ollila, LUKE (11.04 asti)
Päivi Kari, MMM (alkaen 10.12)

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 9.22

2. Esityslista ja edellisen kokouksen pöytäkirja

Esityslista ja edellisen kokouksen pöytäkirja hyväksyttiin.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Maa- ja metsätalousministeriö

PL 30
00023 Valtioneuvosto

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Hallituskatu 3 A
Helsinki

Puhelin
Telefon
Telephone

0295 16001
+358 295 16001

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

kirjaamo.mmm@gov.fi

3. Maankäyttösektorin ilmastosuunnitelma

a) MISU tilannekatsaus

Maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman luonnos oli lausunnoilla 14.4-18.5.2022. Luonnonvarakeskus tekemä MISU-politiikkaskenaario valmistui vapun jälkeen ja se liitettiin lausunnoilla olevaan luonnokseen. Lausuntoja saatiin yhteensä 108. Maankäyttösektorin seurantaryhmän kokouksessa käsiteltiin maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman 3.5. päivitettyä luonnosta 12.5.2022.

Kasvihuonekaasuinventaarion pikaennakkotiedot julkaistiin 25.5.2022 ja niiden mukaan maankäyttösektori on muuttunut nielusta päästölähteeksi. Muutos johtuu puuston kasvun alenemisesta ja markkinahakkuiden määrästä.

Työryhmässä todettiin, että maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman lisätoimenpiteiden tavoitteena on vähintään kolmen miljoonan hiilidioksidiekvivalenttitonnin nettoilmastovaikutus vuoteen 2035 mennessä. Julkaistut kasvihuonekaasuinventaarion pikaennakkotiedot korostavat MISU-toimenpiteiden toimeenpanon ja seurannan kehittämisen tärkeyttä. Toimeenpanoa ja seurantaan valmisteltua on jatkettu maa- ja metsätalousministeriössä suunnitelman luonnoksen lausunnoille jätön jälkeen. Maankäyttösektoriin liittyy paljon epävarmuuksia ja tätä aihetta käsittelevää lukua viimeistellään vielä ilmastosuunnitelmassa. Puheenjohtaja ehdotti, että toimenpiteiden seurantaan liittyen perustettaisiin eri ministeriöiden asiantuntijoista koottu työryhmä. Ehdotusta kannatettiin työryhmässä.

b) MISU-politiikkaskenaariolaskennan tulokset

Paula Ollila Luonnonvarakeskuksesta kertoi MISU-politiikkaskenaariolaskennasta ja sen tuloksista. Skenaarioista julkaistavaa raporttia viimeistellään parhaillaan ja se on tarkoitus julkaista kesäkuun puolivälissä.

MISU-politiikkaskenaariota on jatkettu vuoteen 2040 asti ja on siten yhdenmukainen HIISI-skenaarion kanssa. Skenaarion tuloksien mukaan nielu pienenee vuosina 2035-2040, mutta pieneneminen on vähäisempää MISU-lisätoimenpiteiden ansiosta verrattuna HIISI-politiikkaskenaarioon. Lisätoimien nettovaikutus vuonna 2035 on -4,7 ja vuonna 2040 -5,8. MISU-politiikkaskenaariossa aineistona on käytetty valtakunnan metsien 12. inventoinnin (VMI12) mittaustietoja.

Työryhmässä ehdotettiin herkkyyksianalyysin tuottamista toimenpiteiden toteutumisen suhteen. Tarkoituksena on, että Luonnonvarakeskuksen julkaistavaan MISU-politiikkaskenaariota käsittelevään raporttiin arvioidaan päästölaskennan epävarmuuksia, mutta erillistä herkkyyksianalyysia ei olla tuottamassa.

c) Lausuntotiivistelmä

Salminen ja Järvinen esittelivät luonnosta lausuntojen yhteenvedosta. Lausuntoja annettiin 106 [lopullinen lausuntojen määrä oli 108]. Joukossa keskeiset ministeriöt, sidosryhmiä, kansalaisia, ympäristöjärjestöt, tutkimuslaitoksia, kuntaliito, ELY-keskukset sekä alueellisia ja paikallisia toimijoita. Lausuntoyhteenveto julkaistaan lausuntopalvelu.fi-sivustolla ja maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman Hankeikkunassa. Maankäyttösektorin ilmastosuunnitelmaan tullaan myös lisäämään lyhyt yhteenvedo lausuntoyhteenvedosta.

Työryhmässä keskusteltiin maankäytönmuutosmaksusta ja kuinka siihen oli lausunnoissa suhtauduttu vaihdellen. Todettiin, että esimerkiksi valtiovarainministeriön kanssa on syytä käydä läpi heidän lausuntonsa koskien maankäytönmuutosmaksua.

Puheenjohtaja kiittää kaikkia lausunnonantajia arvokkaista ja ansiokkaista lausunnoista. Lausuntoja käsitellään vielä suunnitelmaa viimeisteltäessä. Lausunnoissa esitetyt näkökohdat ovat arvokkaita eri toimenpiteiden tarkemmassa valmistelussa ja toimeenpanossa. Kiitettiin myös Salmista ja Järvistä lausuntojen läpikäynnistä.

d) Työryhmän esityksen loppuun saattaminen

Maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman luonnosta 14.4. päivitettiin 3.5. MISU-politiikkaskenaarioilla. Suunnitelmaa jatkotyöstetään lausuntojen ja työryhmäläisten antamien evästyksien pohjalta.

Työryhmäläiset antoivat seuraavia jatkoevästyksiä:

- Epävarmuuksia käsittelevään lukuun lisäysiä tämän hetkisen maailmantilanteen huomioon ottamiseksi
- Lyhyen yhteenvedon lisääminen lausunnoista
- Kertoa, miten toimenpiteitä viedään eteenpäin myös osana muita strategioita ja selventää yhteyttä myös EU:sta tulevien strategioiden osalta
- Keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelman ja maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman yhteyden selkeyttäminen maataloustoimenpiteiden osalta

4. Työryhmän työn loppuun saattaminen

Puheenjohtaja kiitti kaikkia työryhmäläisiä ja asiantuntijoita hyvästä yhteistyöstä. Työryhmä totesi työryhmän saaneen työnsä loppuun asettamiskirjeen toimeksiannon mukaisesti.

Maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman luonnos 3.5. heijastelee työryhmän työtä ja keskustelua, mutta ei ole työryhmän viimeistelemä. Puheenjohtaja esitti kiitokset myös Jaana Kaipaiselle entiselle työryhmän puheenjohtajalle, sihteeristölle ja Luonnonvarakeskuksen tutkijoille. Työryhmän jäsenet kiittivät toisiaan. Työryhmä luovutti luonnoksen maa- ja metsätalousministeriölle jatkotyöstettäväksi.

5. Muut asiat

Ilmasto- ja energiapolitiisessa ministerityöryhmässä esitellään maankäyttösektorin ilmastosuunnitelmaa 6.6. Työryhmälle välitetään tieto valmistelun etenemisestä. Ruotsinkielinen käännös valmistunut ilmastosuunnitelman 14.4. päivätystä luonnoksesta. Infograafit ovat viimeistelyä varten valmiit. Ilmastolakiin on esitetty resursseja ELY-keskuksiin toimenpiteiden jalkauttamista varten.

6. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11.38.